Katedra správního práva a správní vědy
Písemná SZZK ze Správního práva **9. 5. 2025**

Silnice I/n je silnicí I. třídy pro dálkovou dopravu spojující krajské město K. (sídlo kraje K.) s krajským městem L. (sídlem kraje L.). Má celkovou šířku 11,5 m a je projektována na rychlost (návrhová rychlost) 90 km/h.

Silnice I/n vede přes území obce M., která se nachází v kraji L., ve správním obvodu obce s rozšířenou působností R. Obecní úřad obce M. plní funkci stavebního úřadu (je jako obecní stavební úřad stanoven vyhláškou Ministerstva pro místní rozvoj).

Dne (x) podala společnost C., s. r. o., u věcně a místně příslušného silničního správního úřadu žádost o povolení zřídit a provozovat na území obce M. na dobře viditelném (o cca 5 m vyvýšeném) místě ve vzdálenosti 21 m od osy vozovky silnice I/n reklamní zařízení o ploše 8,75 m^2. Má jít o jednostranný panel o výšce 2,5 m a šířce 3,5 m s označením provozovny restaurace „U cesty“ provozované žadatelem, která se nachází těsně u silnice I/n ve vzdálenosti cca 180 m od předmětného reklamního zařízení.

Do vzdálenosti 400 m od tohoto místa se nenachází žádná jiná budova (než budova restaurace „U cesty“). Pozemek, na němž má být reklamní zařízení zřízeno, je ve vlastnictví pana B.

K žádosti byl přiložen souhlas Policie České republiky, situační plánek, příčný řez pozemní komunikací a reklamním zařízením, grafický návrh reklamního zařízení a výpis údajů o společnosti C., s. r. o., z obchodního rejstříku. Souhlas pana B. k žádosti přiložen nebyl.

Silniční správní úřad vyzval společnost C., s. r. o., aby ke své žádosti doložila souhlas vlastníka pozemku a současně řízení o žádosti přerušil. Usnesení o přerušení řízení bylo vydáno dne (x+12). V poučení tohoto usnesení bylo uvedeno, že proti němu nelze podat odvolání. Usnesení bylo společnosti oznámeno doručením do její datové schránky dne (x+14). Společnost C., s. r. o., na toto usnesení nijak nereagovala.

Dne (x+56) se silniční správní úřad dozvěděl, že reklamní zařízení je na místě uvedeném v žádosti společnosti C., s. r. o., již zřízeno. Neprodleně poté vyzval správce silnice I/n (výkon správy této silnice je zajišťován prostřednictvím správce) k odstranění tohoto reklamního zařízení a současně vyzval pana B. k poskytnutí předepsané součinnosti (umožnit na nezbytnou dobu a v nezbytné míře vstup na svůj pozemek za účelem odstranění reklamního zařízení). Odstranění reklamního zařízení bylo provedeno dne (x+69).

Správce silnice I/n dne (x+71) zveřejnil způsobem umožňujícím dálkový přístup (na Internetu) údaje o odstraněném reklamním zařízení a informaci, kde a jakým způsobem si je může jeho vlastník vyzvednout.

Dne (x+75) zaslal jednatel společnosti C., s. r. o., jak silničnímu správnímu úřadu, tak správci silnice I/n dopis, v němž požadoval „okamžitou nápravu nezákonného postupu“ spočívající v navrácení odstraněného reklamního zařízení a jeho opětovnou instalaci na místo, odkud bylo odstraněno. Dále uvedl, že „[t]oto zařízení, které je stavebním zákonem

považováno za stavbu, bylo povoleno stavebním úřadem“. K dopisu byla přiložena úředně ověřená fotokopie stejnopisu písemného vyhotovení povolení záměru opatřeného doložkou právní moci. Dodal ještě, že „domluva na stavebním úřadu byla jednodušší než jednání se silničním správním úřadem“ a že předpokládal, že stavební úřad vyrozumí o povolení záměru silniční správní úřad „a tím bude věc přerušeného řízení před ním vyřízena“. Závěrem pohrozil, že pokud „k nápravě nedojde do 2 týdnů“, určitě podá „správní žalobu“ a že bude posléze uplatňovat i nárok na náhradu škody.

Otázky řešte za použití právních předpisů ve znění platném a účinném k 1. 1. 2025. Současně vycházejte z předpokladu, že tyto právní předpisy byly platné a účinné po celou dobu, kdy v zadání popsané děje probíhaly. V odpovědích na položené otázky argumentujte právní úpravou a vždy odkažte na konkrétní paragraf, odstavec, příp. písmeno právního předpisu.

Otázky:

1) Fenomén dualismu práva se v našem právním řádu projevuje následovně:
   a) Listina základních práv a svobod zakazuje správním orgánům rozhodovat o vzniku, změně, nebo zániku soukromých subjektivních práv
   b) O veřejných subjektivních právech mohou rozhodovat jenom správní orgány a o soukromých subjektivních právech jenom soudy
   c) Pokud správní orgán rozhodl o vzniku, změně, nebo zániku veřejného subjektivního práva poskytuje proti takovému rozhodnutí ochranu správní soudnictví; pokud správní orgán rozhodl o vzniku, změně, nebo zániku soukromého subjektivního práva poskytují proti takovému rozhodnutí ochranu soudy v řízení podle částí páté občanského soudního řádu
2) Oprávnění realizovat záměr povolený podle stavebního zákona je:
   a) Soukromým subjektivním právem
   b) Veřejným subjektivním právem
3) Čl. 11 odst. 3 Listiny základních práv a svobod stanovuje, že „Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.“ Na základě tohoto ustanovení lze vlastnické právo omezit bez náhrady, pokud to dosavadnímu vlastníkovi neznemožní obvyklé nakládání s předmětem vlastnického práva.

   Příkladem realizace výše uvedeného ustanovení Listiny v předpisech správního práva je:

   a) odejmutí vlastnického práva k pozemku za účelem uskutečnění výstavby, opravy, úpravy, modernizace nebo rekonstrukce dálnice [§ 17 odst. 2 písm. a) zákona č. 13/1997 Sb.]
   b) zřízení silničního ochranného pásma (§ 30 zákona 13/1997 Sb.)

c) odejmutí vlastnického práva, jestliže byla dálnice zřízena na cizím pozemku [§ 17 odst. 2 písm. b) zákona č. 13/1997 Sb.]

4) Posuďte ústavnost zákonné úpravy vyhrazeného vlastnictví silnic.

5) Kdo je vlastníkem a kdo je správcem silnice I/n?

6) Je ke zřízeni a provozování reklamního zařízení uvedeného v zadání zapotřebí jak povolení podle zákona o pozemních komunikacích, tak povolení záměru podle stavebního zákona?

7) Který silniční správní úřad je věcně a místně příslušný povolit zřízení a provozování reklamního zařízení uvedeného v zadání a na základě kterých právních ustanovení?

8) Posuďte soulad tvrzení obsaženého v poučení usnesení o přerušení řízení vydaného dne (x+12) se správním řádem, jakož i důsledky případného nesouladu.

9) Posuďte zákonnost odstranění reklamního zařízení uvedeného v zadání, a to i s ohledem na povolení záměru vydaného stavebním úřadem.

10) Jaký typ správní žaloby by v daném případě přicházel do úvahy? Proti komu a kterému jeho úkonu by měla taková žaloba směřovat?

Vzorové řešení:

ad 1)

správná odpověď je (C)

ad 2)

správná odpověď je (B)

ad 3)

správná odpověď je (B)

ad 4)

Zákonná úprava vyhrazeného vlastnictví silnic je ústavně konformní. Listina základních práv a svobod (Čl. 11 odst. 2) uvádí: „Zákon stanoví, který majetek nezbytný k zabezpečování potřeb celé společnosti, rozvoje národního hospodářství a veřejného zájmu smí být jen ve vlastnictví státu, obce nebo určených právnických osob; … .“

ad 5)

Vlastníkem silnice I/n (= silnice I. třídy) je stát (§ 9 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích). Správcem silnice I/n (= silnice I. třídy) je Ředitelství silnic a dálnic, s. p. (§ 9a odst. 2 zákona o pozemních komunikacích).

ad 6)

Povolení zřízení a provozování reklamního zařízení podle zákona o pozemních komunikacích je zapotřebí: Ze zadání vyplývá, že jde o reklamní zařízení v ochranném pásmu silnice I. třídy

(= § 31 odst. 1 s ohledem na § 30 odst. 1 a odst. 2 písm. b) (… < 50 m od …) a odst. 3 (… v nezastavěném území …) zákona o pozemních komunikacích.
Nejde o zvláštní užívání silnice podle § 25 odst. 6 písm. c) bodu 1. zákona o pozemních komunikacích; nejde ani o užití silnice, ani o užití silničního pomocného pozemku; v daném je zavedena legislativní zkratka „reklamní zařízení“.
Povolení záměru podle stavebního zákona je rovněž zapotřebí: Jde o zařízení, které je vzhledem k velikosti považováno za stavbu (= § 7 stavebního zákona); dále viz § 171 stavebního zákona a jeho a přílohu č. 1 a contr.

ad 7)

Věcně příslušným silničním správním úřadem je krajský úřad; viz § 40 odst. 3 písm. d) zákona o pozemních komunikacích. Místně příslušným silničním správním úřadem je Krajský úřad Kraje L.; viz § 11 písm. b) SpŘ.
Nejde o příslušnost stavebního úřadu!

ad 8)

Tvrzení v poučení daného usnesení je nesprávné; viz první a druhou větu § 76 odst. 5 (s ohledem na § 68 odst. 5) správního řádu. Důsledkem této vady je ze zákona prodloužení lhůty pro podání odvolání; § 83 odst. 2 správního řádu (… srov. s jeho odstavcem 1).
Nejde o nezákonnost, tím méně o nicotnost.

ad 9)

Popsaný postup je v souladu s § 31 odst. 9 až 11 zákona o pozemních komunikacích.
Podle poslední věty § 31 odst. 10 zákona o pozemních komunikacích bude odstranění reklamního zařízení provedeno bez ohledu na skutečnost, zda reklamní zařízení bylo povoleno stavebním úřadem.
V zadání popsaný postup odstranění reklamního zařízení není postupem stavebního úřadu.

ad 10)

V předmětné situaci zákon nepředpokládá vydání rozhodnutí. Výzva vydaná podle § 39 odst. 9 zákona o pozemních komunikacích je faktickým pokynem silničního správního úřadu adresovaným (v daném případě) správci pozemní komunikace. Půjde proto o žalobu proti nezákonnému zásahu správního orgánu (§ 82 a násl. soudního řádu správního).
Žalovaným správním orgánem by měl být Krajský úřad Kraje L.; žalovaným zásahem by měla uvedená výzva, neboť v jejím důsledku bylo přímo zasaženo do práva společnosti C., s. r. o.
Společnost C., s. r. o., zamýšlí brojit proti odstranění reklamního zařízení, nikoli proti přerušení řízení o jeho povolení.